

การพัฒนาคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์
เพื่อพัฒนาทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา ชั้นปี 2
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

Developing Online Video Tutorials of Art Criticism on the Theory to Develop
Criticism Art Skills for the 2nd Year Students in Art Studies,
Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi Province

ภัทรภร ฐิติชาญชัยกุล
Pattaraporn Titichanchaikul

สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000
Program of Art Education, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: Lifeonart@yahoo.com

Received: 11 December 2022, Revised: 18 June 2023, Accepted: 5 November 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research & Development) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ รายวิชาศิลปะวิจารณ์ เรื่องทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปี 2 สาขาศิลปศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการวิจารณ์งานศิลปะก่อนเรียนและหลังเรียนรู้วิชาศิลปะวิจารณ์ เรื่องทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปี 2 สาขาศิลปศึกษา 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการวิจารณ์งานศิลปะสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปี 2 สาขาศิลปศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา ชั้นปี 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 มีจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบทักษะการวิจารณ์งานศิลปะก่อนเรียนและหลังเรียนรู้วิชาศิลปะวิจารณ์ เป็นแบบทดสอบวิชาศิลปะวิจารณ์ โดยใช้คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เพื่อการศึกษาวิชาศิลปะวิจารณ์ เรื่องทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ ประเภท ด้านสุนทรียศาสตร์ และด้านศิลปะวิเคราะห์ จำนวน 6 ข้อ ที่มีลักษณะเป็นแบบทดสอบโดยให้เขียนขั้นตอนการวิจารณ์ผลงานศิลปะตามทฤษฎีต่าง ๆ 2) แบบประเมินทักษะการวิจารณ์งานศิลปะก่อนเรียนและหลังเรียนรู้วิชาศิลปะวิจารณ์ เป็นแบบประเมินวิชาศิลปะวิจารณ์ โดยใช้คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เพื่อการศึกษาวิชาศิลปะวิจารณ์ เรื่องทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ ประเภท ด้านสุนทรียศาสตร์ และด้านศิลปะวิเคราะห์ จำนวน 5 ทฤษฎี วิจารณ์ผลงานศิลปะจำนวน 5 ชิ้นงาน ที่มีลักษณะเป็นการแสดงความคิดเห็นของนักศึกษา จำนวน 20 ข้อ การเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติม และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ ซึ่งสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ E1/E2 ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินการหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ ของคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ทั้ง 5 EP สรุปว่า การจัดทำคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ทั้ง 5 EP มีผลประเมินไปในทิศทางเดียวกันทุก EP คือ +1 เป็นคะแนน 3/3 และค่า IOC เป็นคะแนนทั้งหมด 1.00 แปลผลออกมาว่า ใช้ได้ และผลการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนรู้โดยเฉลี่ย คือ E1/E2 = 83.92/85.41 แปลผลได้ว่า ประสิทธิภาพของสื่อการเรียนรู้ คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ เพื่อการศึกษาวิชาศิลปะวิจารณ์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปี 2 สาขาศิลปศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ 2) การทดสอบคะแนนของผู้เรียน มีคะแนนก่อนเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 56.07 คะแนน และมีคะแนนหลังเรียนเฉลี่ย เท่ากับ 81.90 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนความสามารถทางทักษะการวิจารณ์งานศิลปะทั้งสองครั้งพบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการวิเคราะห์ภาพรวมของแบบสอบถามความพึงพอใจจากการเรียนโดยใช้คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ มีผลคะแนนรวม เท่ากับ 1,417 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.32 และสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) (%) เท่ากับ 6.69 แปลผลโดยรวม คือ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจจากการเรียน มากที่สุด

คำสำคัญ : คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ การศึกษาวิชาศิลปะวิจารณ์ และทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ

Abstract

The purposes of this study were to find out the Research and Development: 1) To develop and find the effectiveness of online teaching video clips for art criticism theory to develop art critical skills for the 2nd year undergraduate students in art education, 2) to compare art criticism skills before and after learning art criticism theory. To develop art critical skills by using online teaching video clips for 2nd year undergraduate students in Art Education, 3) to investigate the satisfaction of online teaching videos. The subjects used in this research were undergraduate students in Art Education, the 2nd year, at Phetchaburi Rajabhat University in Phetchaburi province, which is currently studying in the second semester of the academic year 2022, has a total of 30 students. The tools used to collect data consist of: 1) the art criticism skills test before and after learning art criticism, which is a test of art criticism using online teaching clips for the study of art criticism; 2) art criticism theory in the genre of aesthetics and art analysis; and six questions that are characterized as a test by writing the process of art criticism according to various theories. 2) art criticism skills assessment before and after learning art criticism, an assessment of art criticism using online teaching clips for the study of art criticism, 5 theories of art criticism in aesthetics and art analysis, 5 criticisms of works of art that are characterized as opinions on student 20 questions, writing additional feedback. And 3) satisfaction questionnaires towards online video tutorials. The statistics used to analyze the data are the mean, percentage, standard deviation, and conformity index, process efficiency, E1/E2, difficulty, classification power, and T-test.

The results of the research showed that 1) the results of the assessment of conformity index (IOC) by experts of the 5 EPs of online video tutorial clips concluded that the preparation of all 5 EPs of online video tutorial clips had the same assessment results in all EPs: +1 as a score of 3/3 and the IOC value as a total score of 1.00 interpreted as valid. The average result of finding the effectiveness of learning materials was $E1/EE2 = 83.92/85.41$, 2) the average pre-test score was 56.07 points, and the average post-test score was 81.90 points. It was found that post-test scores were statistically significantly higher than pre-test scores of .05, 3) the results of the overall analysis of the satisfaction questionnaire from learning using online teaching video clips that the total score was 1417 points, with an average of 4.72, a standard deviation of 0.32, and a distribution coefficient (C.V.) (%) of 6.69. This study confirmed students in the sample group were the most satisfied with their academics.

Keywords : Online Teaching Video Clips, Art Criticism Education, Art Criticism Skills.

บทนำ

จากปรากฏการณ์การแพร่ระบาดของ COVID - 19 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 จนถึงปัจจุบัน ส่งผลให้ทุกประเทศทั่วโลกมีการเปลี่ยนแปลงปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์การแพร่ระบาด ที่ทำให้เกิดผู้ติดเชื้ออย่างรวดเร็วเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดปรากฏการณ์การพัฒนาการในวงการต่าง ๆ ทั้งการใช้ชีวิต วิถีชีวิตที่ต้องเปลี่ยนไป และสังคมเองจำเป็นต้องปรับตัว การปรับตัวของมนุษย์ในครั้งนี้ จะเป็นครั้งสำคัญที่ยิ่งใหญ่ มนุษย์จะเริ่มทำกิจกรรมภายนอกบ้านน้อยลง ไม่ว่าจะทำงานหรือการใช้ชีวิต และภาครัฐจึงมีมาตรการล็อกดาวน์ทั่วทุกพื้นที่ของประเทศไทย รวมถึงสถานศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาไปเป็น การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์เป็นการตอบโต้ที่ดี ซึ่งการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์จำเป็นต้องมีสื่อการสอนที่มีคุณภาพ และสามารถเข้าไปศึกษาได้หลายๆครั้ง เพื่อผู้เรียนได้ทำความเข้าใจในบทเรียนนั้น ๆ ได้ทุกเวลา สิ่งที่ต้องสนองต่อความต้องการดังกล่าว คือ สื่อการเรียนการสอนที่เป็นคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ บนแพลตฟอร์มของ YouTube

คลิปวิดีโอการสอน เป็นสื่อมัลติมีเดียชนิดหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์บนแพลตฟอร์มของ YouTube เป็นสื่อที่ต้องผสมผสาน ทั้งเสียง ภาพ ภาพเคลื่อนไหว การนำสื่อหลากหลายชนิดมาผสมผสานรวมกัน ได้แก่ ตัวอักษร ภาพนิ่งหรือภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหวทั้ง 2 มิติ 3 มิติ และเสียง สร้างความสนใจ และเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ซึ่ง YouTube เป็นแพลตฟอร์มช่องทางหนึ่ง ที่สามารถเผยแพร่สื่อการเรียนการสอนคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมกับการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางด้านการวิจารณ์งานศิลปะ ทั้งเรื่องของภาพ เสียงการบรรยาย วิเคราะห์ภาพผลงาน การชมภาพงานศิลปะได้อย่างชัดเจน สร้างความเข้าใจในการวิจารณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถย้อนกลับมาดูได้หลายๆ ครั้งตามความต้องการ และหยุดการเล่นในแต่ละช่วง เพื่อทำความเข้าใจและสามารถทำความเข้าใจในภายหลังได้ ทั้งในเรื่องการวิจารณ์ด้วยทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ด้านสุนทรียศาสตร์ ซึ่งจำเป็นต้องทำความเข้าใจต่อทฤษฎีอย่างท่องแท้ ตามขั้นตอน

การวิจารณ์ของทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ ทั้งในเรื่องการอ่านความหมายของตัวงานศิลปะ การแสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึก และคุณค่า ความงามของชิ้นงานศิลปะนั้น ๆ

การศึกษาหลักสูตรศิลปศึกษา ศิลปะวิจารณ์เป็นศาสตร์ที่สำคัญศาสตร์หนึ่ง ที่สามารถพัฒนาประสบการณ์สุนทรีย์ในแก่นักศึกษาศิลปศึกษา การอ่านผลงานศิลปะให้ออก การรับรู้การถ่ายทอดความรู้สึก การสื่อความหมายในงานศิลปะในมิติมุมมองของศิลปิน การศึกษาทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ด้านสุนทรียศาสตร์ เป็นทฤษฎีหรือระบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ ให้เกิดความซาบซึ้งเห็นคุณค่าผลงานศิลปะ (สุนทรียภาพ) ซึ่งมีความสำคัญต่อวิชาชีพครูศิลปศึกษา การเป็นครูสอนศิลปะจะต้องอธิบายความหมายของงานศิลปะ คุณค่าของผลงาน ความรู้สึกและอารมณ์ เพื่อส่งเสริมการสร้างสรรคผลงานศิลปะให้มีการพัฒนามากยิ่งขึ้น

โยฮันเซน (Hansen) กล่าวว่า การพูดถึงศิลปะในเชิงสุนทรีย์ นั้นเป็นการพูดถึงภูมิปัญญาแห่งผู้รู้ถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของผลงานนั้น (Ostensible) ในขณะที่การพูดถึงศิลปะในเชิงวิจารณ์นั้นเป็นการพูดโดยอาศัยหลักการหรือทฤษฎีรองรับ คือ พูดจากหลักฐานข้อมูลที่มีอยู่ ความรู้ในทางวิจารณ์นั้น เมเซีย (Macia) อธิบายว่า เป็นความรู้ที่ไม่ใช่ความรู้พื้นฐาน (non-basic knowing) ต้องอาศัยหลักฐาน หลักการแนวคิดมาอ้างอิง ในขณะที่ความรู้ในทางสุนทรีย์เป็นความรู้พื้นฐาน โดยไม่ต้องอาศัยการตัดสินผิดถูกหรือความเชื่อถือมาสนับสนุน ทฤษฎีเชิงสุนทรีย์ คือ ทฤษฎีของราล์ฟ สมิธ (Ralph Smith) ทฤษฎีของเคลิน ทฤษฎีของเคิร์น และทฤษฎีของเอคเคอร์ ทฤษฎีทั้งสี่นี้เป็นทฤษฎีรุ่นเก่า ดังนั้นในขณะนี้จึงมีการนำไปใช้มานานพอสมควร เช่น ได้รับการอ้างอิงถึง บางทฤษฎีก็ได้รับการนำไปพัฒนาสู่กระบวนการเรียนการสอน หรือการนำไปใช้ในการค้นคว้าวิจัย ส่วนทฤษฎีของโรเบิร์ต อัดัมส์ (Robert Adams) และแคเรน แฮมเบลน (Karen Hamblen) เป็นทฤษฎีใหม่ โดยนำแนวคิดจากทฤษฎีเก่ามาสร้างทฤษฎีของตน ทฤษฎีที่ใหม่ย่อมมิได้รับการอ้างอิงหรือนำไปใช้ในขณะนี้ และผู้เขียนพิจารณาแล้วเห็นว่าระบบในทฤษฎีนี้ น่าสนใจและน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนด้านสุนทรีย์สำหรับครูและนักวิชาการสาขาศิลปศึกษาทุกระดับที่จะนำไปประยุกต์ใช้ พอสรุปได้ว่า ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ด้านสุนทรียศาสตร์ มีดังนี้

1. ทฤษฎีการวิจารณ์อย่างสุนทรีย์ (Aesthetic Criticism) ของราล์ฟ สมิธ (Ralph Smith)
2. ทฤษฎีเชิงปรากฏการณ์แบบอัตถิภาวะของสุนทรียศึกษา (An Existential Phenomenological Account of Aesthetic Education) ของเคลิน (E.F. Kaelin)

การศึกษาศิลปวิจารณ์ในส่วนของทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ด้านศิลปะวิเคราะห์ จะเน้นการวิเคราะห์ ทางด้านทัศนธาตุ และหลักการจัดภาพ รวมถึงเนื้อหาและเรื่องราวในงานศิลปะ องค์กรวมจะเรียกกันว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่มีบทบาททางด้านการพัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเป็นอย่างมาก รวมถึงการศึกษาเหตุผลของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของศิลปิน และเจตจำนงในการสร้าง การถ่ายทอดอารมณ์ การสื่อความหมายสัญลักษณ์เรื่องราวในงานศิลปะ เพื่อให้ทราบถึงคุณค่า ความงามของตัวงานศิลปะ รวมถึงเทคนิค วิธีการ กระบวนการสร้างสรรค์ ซึ่งมีทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ด้านศิลปะวิเคราะห์ ดังนี้

1. ทฤษฎีเหตุผลในการวิเคราะห์อย่างมีจุดหมาย (Objective Critical Reasons) ของมอนโร เบียร์สลีย์ (Monroe C. Beardsley)
2. ทฤษฎีศิลปะวิเคราะห์ (Critical Theory) ของเอ็ดมันด์ เบิร์ก เฟลด์แมน (Edmund Burke Feldman)
3. ทฤษฎีการตีความศิลปะด้วยอุปมาอุปไมย (Interpretation of Visual Metaphor) ของเฮอริมีน ไฟน์สไตน์ (Hermine Feinstein)

ซึ่งทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ดังกล่าวข้างต้น มีหลักการ ขั้นตอนการวิจารณ์เฉพาะตัวของแต่ละทฤษฎี มีความลึกซึ้ง จำเป็นต้องทำความเข้าใจของรายละเอียดในการวิจารณ์ ซึ่งการสอนผ่านระบบออนไลน์ด้วย Google meet หรือผ่านระบบ Zoom เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอกับการทำความเข้าใจ ผู้วิจัยจึงพัฒนาคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ สามารถแก้ปัญหาการเรียนการสอนในยุค New Normal ได้อย่างเหมาะสม เพราะสถานการณ์ที่เรียนแบบ Face to Face ไม่ได้ การสอนการวิจารณ์ที่ต้องใช้ความเข้าใจต่อทฤษฎีและผลงานศิลปะ ซึ่งตัวทฤษฎีการวิจารณ์ผลงานศิลปะแต่ละทฤษฎีมีหลักเกณฑ์ ที่มีความละเอียดลึกซึ้ง ซึ่งการใช้คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ช่วยให้นักศึกษาได้ศึกษาได้หลายครั้ง ทำความเข้าใจหลักของทฤษฎีและสามารถทวนดูซ้ำจากคลิปวิดีโอออนไลน์ได้ เพราะคลิปวิดีโอจะรวบรวมขั้นตอนการวิจารณ์อย่างละเอียดและปรากฏตัวอย่างการวิจารณ์ ให้นักศึกษาได้ศึกษาขั้นตอนของแต่ละทฤษฎี ซึ่งคลิปวิดีโอออนไลน์ YouTube จะประกอบด้วยคลิปการสอนจำนวน 5 คลิป 5 ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ที่เหมาะสม และสำคัญต่อนักศึกษาศาขาศิลปศึกษาและวิชาชีพครูสอนศิลปศึกษาที่ต้องนำทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ไปสอนและช่วยในการวิจารณ์ผลงานของผู้เรียนได้อย่างน่าเชื่อถือ และมีหลักเกณฑ์ที่เป็นสากลการศึกษาศิลปวิจารณ์ เพื่อพัฒนาผลงานศิลปะอย่างไร้อคติ เป็นแนวทางให้เข้าใจศิลปะได้อย่างลึกซึ้งอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ รายวิชาศิลปะวิจารณ์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา ชั้นปี 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบ ทักษะการวิจารณ์งานศิลปะก่อนเรียน และหลังเรียนรู้วิชาศิลปะวิจารณ์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ โดยใช้คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา ชั้นปี 2
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา ชั้นปี 2

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา ชั้นปี 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรีที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 มีจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 30 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา ชั้นปี 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรีที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 มีจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 30 คน

2. ตัวแปร ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เพื่อการศึกษาวิชาศิลปะวิจารณ์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ ประเภท ด้านสุนทรียศาสตร์ และด้านศิลปะวิเคราะห์

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา ชั้นปี 2

2.2.2 ทักษะการวิจารณ์งานศิลปะก่อนเรียน และหลังเรียนรู้วิชาศิลปะวิจารณ์ โดยใช้คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา ชั้นปี 2

2.2.3 ความพึงพอใจต่อคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา ชั้นปี 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาตามแนวคิดของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 (R1) การสำรวจ สังเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ

การศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนรายวิชาศิลปะวิจารณ์ ในสภาวะสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อ COVID – 19 ซึ่งต้องปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน จากการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ไปเป็นการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งทำให้ประสิทธิภาพการเรียนการสอนลดลงอย่างชัดเจน ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาจากนักศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นจากการจัดการเรียนการสอนในสภาวะสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อ COVID – 19 จากการสัมภาษณ์โดยแบบสัมภาษณ์ (Interview Form) สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ สามารถแก้ปัญหาการเรียนการสอนในยุค New Normal ได้อย่างเหมาะสม การสอนการวิจารณ์ที่ต้องใช้ความเข้าใจต่อทฤษฎีและผลงานศิลปะ ซึ่งตัวทฤษฎีการวิจารณ์ ผลงานศิลปะแต่ละทฤษฎีมีหลักเกณฑ์และขั้นตอน ที่มีความละเอียดลึกซึ้ง ซึ่งการใช้คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ ช่วยให้นักศึกษาทำความเข้าใจต่อทฤษฎี และสามารถทวนดูซ้ำจากคลิปวิดีโอออนไลน์ได้หลายครั้ง เพราะคลิปวิดีโอจะรวบรวมขั้นตอนการวิจารณ์อย่างละเอียด และปรากฏตัวอย่างการวิจารณ์ ให้นักศึกษาได้ศึกษาขั้นตอนต่าง ๆ ของแต่ละทฤษฎี ซึ่งคลิปวิดีโอออนไลน์ YouTube จะประกอบด้วยคลิปจำนวน 5 คลิป 5 ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ที่เหมาะสมและสำคัญต่อนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษาและวิชาชีพอ่อนศิลปศึกษา ที่ต้องนำทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ไปสอนและช่วยในการวิจารณ์งานของผู้เรียนได้อย่างน่าเชื่อถือ และมีหลักเกณฑ์ที่เป็นสากลการศึกษาวชิชาศิลปะวิจารณ์ เพื่อพัฒนาผลงานศิลปะอย่างไร้ข้อคิด เป็นแนวทางให้เข้าใจศิลปะอย่างลึกซึ้งด้วย

ขั้นตอนที่ 2 (D1) การออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยการสร้างและหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนรู้

การพัฒนาแบบการสร้างสื่อการเรียนการสอนตามผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 โดยสร้างและหาประสิทธิภาพของการพัฒนาคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เพื่อการศึกษาวิชาศิลปะวิจารณ์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา ชั้นปี 2 โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ขั้นตอนการพัฒนาคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์

ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ประเภท ด้านสุนทรียศาสตร์ และด้านศิลปะวิเคราะห์ เอกสาร หนังสือตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และจากการศึกษาเอกสาร หนังสือตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ ผู้วิจัยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ จำนวน 5 ทฤษฎี จึงมีคลิปวิดีโอการสอนจำนวน 5 EP การออกแบบพัฒนาคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เพื่อการศึกษาวิชาศิลปะวิจารณ์ ให้มีความสอดคล้องกับทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ โดยการสัมภาษณ์นักศึกษาด้วยแบบการสัมภาษณ์ (Interview Form) การออกแบบคลิปวิดีโอโดยการถ่ายภาพเรื่องราว (Story Board) การเขียนบทสำหรับงานวิดีโอ (Script Writing for Video Production) เขียนบท การวิจารณ์ศิลปะแต่ละทฤษฎี การผลิตคลิปโดยการตัดต่อภาพและพากย์เสียง เรื่องราว ขั้นตอนการวิจารณ์ผลงานศิลปะ กำหนดประเด็นในการจัดทำคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ และจัดทำคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ตามขั้นตอน การวิจารณ์ผลงานศิลปะ ตัดต่อคลิป พร้อมประกอบเสียงคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ ให้มีความสอดคล้องกับทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ พร้อมตรวจสอบความถูกต้องของคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ แล้วจึงอัปโหลดคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์บนแพลตฟอร์ม YouTube ในช่องของผู้วิจัยชื่อ : ภัทรภร ลูติชานูชัยกุล่า ชื่อช่อง <https://www.youtube.com/@PattarapornTitichanchaikula>

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์

2.2.1 กำหนดผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพคลิปวิดีโอ จำนวน 3 ท่าน ให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) นำข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยของข้อคำถาม โดยคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปไว้ใช้ และปรับปรุงแก้ไขคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ ตามทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ประเภท ด้านสุนทรียศาสตร์ และด้านศิลปะวิเคราะห์ตามคำแนะนำ

2.2.2 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนรู้อตามเกณฑ์ $E1/E2 = 80/80$ ตัวเลข 80 ตัวแรกคือประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) มาจากคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาที่ทำกิจกรรมการวิจารณ์งานศิลปะระหว่างเรียน และตัวเลข 80 ตัวที่สองคือประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) มาจากคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาที่ทำแบบทดสอบการประเมินการวิจารณ์งานศิลปะหลังเรียน

ขั้นตอนที่ 3 (R2) การทดลองใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ โดยวิจัยเชิงทดลอง ใช้สื่อการเรียนการสอนรูปแบบคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ ที่ได้สร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อเปรียบเทียบ ทักษะการวิจารณ์งานศิลปะก่อนเรียน และหลังเรียนวิชาศิลปะวิจารณ์ เรื่องทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ โดยใช้คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ โดยนำสื่อการเรียนการสอนสร้างและพัฒนาขึ้น ในขั้นตอนที่ 2 ไปทดลองใช้โดยออกแบบการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา ชั้นปี 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 มีจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 30 คน

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1.1 สื่อการเรียนรู้อคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เพื่อการศึกษาวิชาศิลปะวิจารณ์ เรื่องทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ประเภท ด้านสุนทรียศาสตร์และด้านศิลปะวิเคราะห์ วิชาศิลปะวิจารณ์จำนวน 5 ทฤษฎี วิจารณ์ผลงานศิลปะจำนวน 5 ชิ้นงาน จึงมีคลิปวิดีโอการสอนจำนวน 5 EP

3.1.2 แบบประเมินทักษะการวิจารณ์งานศิลปะก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาศิลปะวิจารณ์มีลักษณะเป็นการแสดงความคิดเห็นของนักศึกษา จำนวน 20 ข้อ การเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งมีกระบวนการสร้างแบบประเมิน คือ 1) ศึกษางานวิจารณ์ศิลปะ 2) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร หนังสือตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 3) ออกแบบแบบประเมินทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ 4) ตรวจสอบความถูกต้องของแบบประเมินทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ และ 5) ปรับปรุงแบบประเมินทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ จากนั้นมาตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือแบบประเมินทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) ของข้อคำถามแต่ข้อว่ามีความสอดคล้อง หรือไม่แล้วนำผลมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินทั้ง 3 ท่านไปในทิศทางเดียวกันคือ +1 เป็นคะแนน 3/3 และค่า IOC เป็นคะแนนทั้งหมด 1.00 แปรผลออกมาว่า ใช้ได้

3.1.3 แบบทดสอบทักษะการวิจารณ์งานศิลปะก่อนเรียน และหลังเรียนวิชาศิลปะวิจารณ์ มีลักษณะเป็นแบบทดสอบ โดยให้เขียนขั้นตอนการวิจารณ์ผลงานศิลปะ ตามทฤษฎีต่าง ๆ ซึ่งกระบวนการสร้างแบบทดสอบ คือ 1) ศึกษาจากวิธีการสร้างแบบทดสอบและการเขียนข้อสอบ 2) ศึกษาตัวอย่างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ 3) วิเคราะห์จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเนื้อหาสาระการเรียนรู้ 4) สร้างแบบทดสอบผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผู้เรียนและเนื้อหาในรายวิชาศิลปะวิจารณ์ 5) ตรวจสอบความถูกต้องของแบบทดสอบทักษะการวิจารณ์ 6) ปรับปรุงแบบทดสอบทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ

จากนั้นมาตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบหาประสิทธิภาพของเครื่องมือแบบทดสอบทักษะโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) และนำผลมาปรับปรุงแก้ไข การตรวจสอบคุณภาพข้อสอบด้านความยากง่าย และอำนาจจำแนกของข้อสอบแบบอัตนัย ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบ มีดังนี้ ผลการประเมินการหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ มีผลประเมินไปในทิศทางเดียวกันคือ +1 เป็นคะแนน 3/3 และค่า IOC เป็นคะแนนทั้งหมด 1.00 แปรผลออกมาว่าใช้ได้ และผลการตรวจสอบคุณภาพข้อสอบด้านความยากง่ายและอำนาจจำแนกของแบบทดสอบทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ มีผลไปในทิศทางเดียวกันคือ ข้อสอบทุกข้อที่มีความยากง่ายเหมาะสมควรเก็บไว้และข้อสอบที่มีอำนาจจำแนกควรเก็บไว้

3.2 การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ การเตรียมความพร้อมผู้เรียนโดยก่อนการดำเนินการทดลองสอน ผู้วิจัยได้จัดปฐมนิเทศนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเตรียมความพร้อม โดยมีการซักถามให้มีความเข้าใจตรงกันในบทบาทหน้าที่ เป้าหมายของการเรียน การประเมินผลการเรียนที่ต้องกระทำ เพื่อให้การดำเนินการทดลองสอนเป็นไปในอย่างราบรื่น การทดสอบก่อนทดลองสอน (Pre-Test) นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบแบบประเมินทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ จำนวน 6 ข้อ การดำเนินการทดลองสอน โดยใช้คลิป์วิดีโอการสอนออนไลน์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ จำนวน 5 ทฤษฎี จำนวน 5 คลิป ซึ่งแต่ละคลิปจะมีกิจกรรมย่อยให้นักศึกษาได้ลองวิจารณ์งานศิลปะตามทฤษฎีที่ได้เรียน รวมระยะเวลาในการทดลอง 32 ชั่วโมง การทดสอบหลังทดลองสอน (Post-Test) นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบแบบประเมินทักษะการวิจารณ์งานศิลปะฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียนจำนวน 6 ข้อ

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลในการทดลอง การเปรียบเทียบความสามารถทางทักษะการวิจารณ์งานศิลปะของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้คลิป์วิดีโอการสอนออนไลน์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ ก่อนการทดลองและหลังการทดลองใช้สถิติ T-test แบบ Dependent โดยนำเสนอเป็นตารางและการเขียนความเรียงเชิงพรรณนา

ขั้นตอนที่ 4 (D2) การเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ โดยอัปโหลดคลิป์วิดีโอการสอนออนไลน์บนแพลตฟอร์ม YouTube ในช่องของผู้วิจัยช่อง : ภัทรภร ลูธิชาญชัยกุลลา ซึ่งสามารถสืบค้น เรียนรู้ได้ตลอดเวลา และศึกษาความพึงพอใจภายหลังจากได้ใช้สื่อการเรียนการสอน

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อคลิป์วิดีโอการสอนออนไลน์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ ลักษณะของแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ซึ่งตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 5 ระดับ รวม 10 ข้อ และตอนที่ 3 การเขียนข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งกระบวนการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ มีดังนี้ 1) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ 2) จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจ 3) ตรวจสอบและปรับปรุงแบบสอบถามความพึงพอใจ จากนั้นตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) ซึ่งมีผลประเมินไปในทิศทางเดียวกันคือ +1 เป็นคะแนน 3/3 และค่า IOC เป็นคะแนนทั้งหมด 1.00 แปรผลออกมาว่า ใช้ได้

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล การดำเนินการสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้คลิป์วิดีโอการสอนออนไลน์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ โดยทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ผ่านการตรวจสอบโดย ผู้เชี่ยวชาญหลังจากการจัดการเรียนการสอนเสร็จสิ้นลง

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้คลิป์วิดีโอการสอนออนไลน์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำเสนอเป็นตารางและการเขียน ความเรียงเชิงพรรณนาสำหรับค่าเฉลี่ยได้ใช้เกณฑ์ การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของคลิป์วิดีโอการสอนออนไลน์ รายวิชาศิลปะวิจารณ์ เรื่องทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา ชั้นปี 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 1 สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพผลงานของคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ ทั้ง 5 EP โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) ซึ่งมีผลพิจารณา ดังต่อไปนี้

EP	คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เพื่อการศึกษาวิชาศิลปะ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์	ผลพิจารณา			\sum	ค่า IOC	แปร ผล
		-1	0	+1			
1	ทฤษฎีการวิจารณ์อย่างสุนทรีย์ ของรอล์ฟ สมิจ https://www.youtube.com/watch?v=yLqqHEeH580&t=116s			3	3/3	1.00	ใช้ได้
2	ทฤษฎีเชิงปรากฏการณ์แบบอัตถิภาวะของสุนทรียศึกษา ของเคลิน https://www.youtube.com/watch?v=8ZV_DtkTbc0&t=50s			3	3/3	1.00	ใช้ได้
3	ทฤษฎีเหตุผลในการวิเคราะห์อย่างมีจุดหมาย ของมอนโร เบียสลีย์ https://www.youtube.com/watch?v=pMGoOsUE5Zg&t=884s			3	3/3	1.00	ใช้ได้
4	ทฤษฎีศิลปะวิเคราะห์ ของเอ็ดมันด์ เบิร์ก เฟลด์แมน https://www.youtube.com/watch?v=m7stdYKuDEo&t=176s			3	3/3	1.00	ใช้ได้
5	ทฤษฎีการตีความศิลปะด้วยอุปมาอุปไมย ของเฮอริมัน โพนส์ไตน์ https://www.youtube.com/watch?v=7v1Tj0FHOWQ&t=11s			3	3/3	1.00	ใช้ได้

จากตารางที่ 1 สรุปผลการประเมินการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ ของคลิปวิดีโอการสอน ออนไลน์ ทั้ง 5 EP สรุปว่าการจัดทำคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ทั้ง 5 EP มีผลประเมินไปในทิศทางเดียวกันทุก EP คือ +1 เป็นคะแนน 3/3 และค่า IOC เป็นคะแนนทั้งหมด 1.00 แปลผลออกมาว่า ใช้ได้

ตารางที่ 2 ผลการทดลองหาประสิทธิภาพของคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์

ผลการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนรู้ ครั้งที่	ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1)	ประสิทธิภาพของผลโดยรวม (E2)
ครั้งที่ 1 แบบเดี่ยว (1:1)	85.53	86.67
ครั้งที่ 2 แบบกลุ่ม (1:10)	86.24	87.67
ครั้งที่ 3 แบบภาคสนาม (1:100)	80.00	81.90
เฉลี่ย ผลการวิเคราะห์	83.92	85.41
การแปลผล	สูงกว่าเกณฑ์	สูงกว่าเกณฑ์

จากตารางที่ 2 ผลการทดลองหาประสิทธิภาพของคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ ตามเกณฑ์ $E1/E2 = 80/80$ ตัวเลข 80 ตัวแรกคือประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) มาจากคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาที่ทำการกรรมการวิจารณ์งานศิลปะระหว่างเรียน และตัวเลข 80 ตัวที่สอง คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) มาจากคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาที่ทำแบบทดสอบ การประเมินการวิจารณ์งานศิลปะหลังเรียน โดยมีการทดลองสอนกับนักศึกษา 3 กลุ่ม ประกอบด้วย การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว (1:1) นำคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ ไปทดลองใช้กับนักศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน โดยทดลองกับนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม (1:10) นำคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ ไปปรับปรุงแล้วไปทดลองกับนักเรียนจำนวน 9 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและไม่เคยเรียนมาก่อน ที่มีความสามารถคล่องแคล่วและการทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนาม (1:100) นำคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ ไปปรับปรุงแล้วไปทดลองกับนักเรียนจำนวน 30 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและไม่เคยเรียนมาก่อนที่มีความสามารถคล่องแคล่ว ซึ่งผลการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนรู้โดยเฉลี่ย คือ $E1/E2 = 83.92/85.41$ แปลผลได้ว่า ประสิทธิภาพของสื่อการเรียนรู้ คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ เพื่อการศึกษาวิชาศิลปะวิจารณ์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา ชั้นปี 2 สูงกว่าเกณฑ์

2. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความสามารถทางทักษะการวิจารณ์งานศิลปะของ นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ ก่อนการทดลองและหลังการทดลองใช้สถิติ T-test แบบ Dependent โดยนำเสนอเป็นตารางและการเขียนความเรียงเชิงพรรณนา โดยกำหนดระดับนัยสำคัญในการทดลองที่ .05

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติ ในการทดสอบเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางทักษะการวิจารณ์งานศิลปะก่อนเรียนกับหลังเรียนของผู้เรียน

การทดสอบ	Mean	S.D.	ค่าเฉลี่ยของ ผลต่าง	S.D. ค่าเฉลี่ยผลต่าง	t	df	Sig 1 tailed
ก่อนเรียน	56.07	2.982					
หลังเรียน	81.90	5.391	25.83	5.578	25.369 *	29	0.000

จากตารางที่ 3 พบว่า การทดสอบคะแนนของผู้เรียน มีคะแนนก่อนเรียนเฉลี่ย เท่ากับ 56.07คะแนน และมีคะแนนหลังเรียนเฉลี่ย เท่ากับ 81.90 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนความสามารถทางทักษะการวิจารณ์งานศิลปะทั้งสองครั้งพบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา ชั้นปี 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปวิจารณ์ โดยใช้คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปวิจารณ์ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญในการทดสอบที่ .05

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ภาพรวมของแบบสอบถามความพึงพอใจจากการเรียน โดยใช้คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปวิจารณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ ที่ใช้เกณฑ์ค่าคะแนน 5 ระดับ

ผลการวิเคราะห์	ภาพรวม
คะแนนรวม	1,417
ค่าเฉลี่ย	4.72
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.32
C.V.(%)	6.69
แปลผล	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์ภาพรวมของแบบสอบถามความพึงพอใจจากการเรียน โดยใช้คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปวิจารณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการวิจารณ์งานศิลปะที่ใช้เกณฑ์ค่าคะแนน 5 ระดับ จากกลุ่มตัวอย่าง 30 คน มีผลคะแนนรวมเท่ากับ 1417 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.32 และสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) (%) เท่ากับ 6.69 แปลผลโดยรวม คือ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจจากการเรียน โดยใช้คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เรื่อง ทฤษฎีศิลปวิจารณ์ เพื่อพัฒนาทักษะการวิจารณ์งานศิลปะ มากที่สุด

สรุปได้ว่า การพัฒนาคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ รายวิชาศิลปวิจารณ์ เรื่องทฤษฎีศิลปวิจารณ์ ประเภท ด้านสุนทรียศาสตร์ และด้านศิลปะวิเคราะห์ ในครั้งนี้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะทางการวิจารณ์งานศิลปะเพิ่มมากขึ้น และผู้เรียนมีความพึงพอใจในระดับดีมาก ดังนั้น สามารถนำคลิปวิดีโอนี้ไปใช้ในการเรียนการสอนได้

การอภิปรายผล

จากผลการพัฒนาคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ รายวิชาศิลปวิจารณ์ เรื่องทฤษฎีศิลปวิจารณ์ประเภท ด้านสุนทรียศาสตร์ และด้านศิลปะวิเคราะห์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปศึกษา ชั้นปี 2 จำนวน 30 คน ซึ่งกำลังศึกษารายวิชาศิลปวิจารณ์นั้น มีประสิทธิภาพ ผลสัมฤทธิ์ และความพึงพอใจสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งมีผลการประเมินการพัฒนาคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ในความเหมาะสมด้านวัตถุประสงค์ ด้านเนื้อหาและด้านคุณภาพ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) ซึ่งการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยรวมอยู่ในระดับดี โดยประสิทธิภาพ 83.92/85.41 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80 โดยมีเหตุผลที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ที่ดีดังนี้

1. คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เพื่อการศึกษาวิชาศิลปวิจารณ์ เรื่องทฤษฎีศิลปวิจารณ์ประเภท ด้านสุนทรียศาสตร์ และด้านศิลปะวิเคราะห์ขั้นนี้สร้างขึ้นโดยให้สอดคล้องกับความรู้พื้นฐานของผู้เรียนที่กำลังศึกษารายวิชาศิลปวิจารณ์ โดยมีการเรียงลำดับเนื้อหาอย่างเป็นระบบ ชัดเจน มีการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และแก้ไขข้อบกพร่องอย่างสม่ำเสมอ เพื่อลดความผิดพลาด และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจควบคู่ไปกับรายวิชาหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ เพื่อการศึกษาวิชาศิลปวิจารณ์ เรื่องทฤษฎีศิลปวิจารณ์ประเภท ด้านสุนทรียศาสตร์ และด้านศิลปะวิเคราะห์ ขั้นนี้ช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ทุกที่ ทุกเวลา และสอดคล้องไปกับการพัฒนาในยุคดิจิทัล คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ สามารถแก้ปัญหาการเรียนการสอนในยุค New Normal ได้อย่างเหมาะสม เพราะสถานการณ์ที่เรียน

แบบ Face to Face ไม่ได้ การสอนการวิจารณ์ที่ต้องใช้ความเข้าใจต่อทฤษฎีและผลงานศิลปะ ซึ่งตัวทฤษฎีการวิจารณ์ผลงานศิลปะ แต่ละทฤษฎีมีหลักเกณฑ์และขั้นตอน ที่มีความละเอียดลึกซึ้ง การใช้คลิปวิดีโอการสอนออนไลน์ช่วยให้นักศึกษาศึกษาได้หลาย ๆ ครั้ง ทำความเข้าใจและถ้าไม่เข้าใจในขั้นตอนใด ๆ ของทฤษฎีก็สามารถทวนดูซ้ำจากคลิปวิดีโอออนไลน์ได้หลาย ๆ ครั้ง เพราะคลิปวิดีโอจะรวบรวมขั้นตอนการวิจารณ์อย่างละเอียด และปรากฏตัวอย่างการวิจารณ์ ให้นักศึกษาได้ศึกษาขั้นตอนต่าง ๆ ของแต่ละทฤษฎี นอกจากนี้ยังได้ทำแบบทดสอบเพื่อทบทวนความรู้ และเกิดทักษะการวิจารณ์งานศิลปะได้ดียิ่งขึ้น

3. เนื่องด้วยเป็นคลิปวิดีโอการสอนออนไลน์บนแพลตฟอร์มของ YouTube ผู้เรียนจึงสามารถใช้งานผ่านอุปกรณ์ใด ๆ ที่สามารถเข้าระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงได้ ทั้งคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือโทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ตโฟน ผู้เรียนจึงมีอิสระในการเรียนและการใช้งานได้มากขึ้น ตามช่วงเวลาเหมาะสมที่แตกต่างกันไป สะท้อนผ่านความพึงพอใจในระดับดีมากคือ 4.72 ทั้งนี้ยังสามารถส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาต่อสื่อการเรียนออนไลน์ได้ในอนาคต โดยมีรูปแบบและลำดับในการนำเสนอบทเรียนในแต่ละหน่วยการเรียน ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอนจริง ประกอบด้วยขั้นตอนการนำเข้าสู่เนื้อหาบทเรียน ขั้นตอนการเรียน ขั้นตอนของการสรุปเนื้อหาแสดงเป็นแผนภูมิการนำเสนอ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน หรือการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ควรนำไปใช้เป็นสื่อเสริมความรู้ควบคู่กับการเรียนในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนที่สนใจสามารถนำไปศึกษาด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการวิจารณ์งานศิลปะและนำเสนอขึ้นแสดงบนระบบออนไลน์ หรือสังคมออนไลน์ อย่างเช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) หรือ อินสตาแกรม (Instagram) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนคนอื่นได้
2. สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนที่เรียนในวิชาเอกอื่นแต่มีความสนใจในการวิจารณ์ผลงานศิลปะ สามารถเข้ามาเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อให้เกิดการบูรณาการความรู้ในแต่ละศาสตร์ที่แตกต่างกัน จนเกิดเป็นสื่อปฏิสัมพันธ์ที่มีความหลากหลาย ทั้งด้านเนื้อหาและความคิดตามวิชาเอกที่ผู้เรียนกำลังศึกษา
3. การพัฒนาสื่อการสอนบน YouTube ยังเป็นส่วนเสริมสำคัญ ที่สร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน ในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning
4. คลิปวิดีโอออนไลน์ YouTube จะประกอบด้วยคลิปการสอนจำนวน 5 คลิป 5 ทฤษฎีศิลปะวิจารณ์ที่เหมาะสม และสำคัญ ต่อนักศึกษาศิลปะศึกษาและวิชาชีพครูสอนศิลปะศึกษา ที่ต้องนำทฤษฎีศิลปะศึกษาไปสอน และช่วยในการวิจารณ์งานของผู้เรียนได้อย่างน่าเชื่อถือ และมีหลักเกณฑ์ที่เป็นสากลการศึกษาวิชาศิลปะวิจารณ์ เพื่อพัฒนาผลงานศิลปะอย่างไร้ข้อคิด เป็นแนวทางให้เข้าใจศิลปะได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งการวิเคราะห์และวิจารณ์งานศิลปะนั้นต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน จึงจะเห็นผลลัพธ์ด้านทักษะของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- [1] สุชาติ เกาทอง. ศิลปะวิจารณ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์; 2537: 47-49.
- [2] อำนวย เย็นสบาย, วิรุณ ตั้งเจริญ. ทักษะวิจารณ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 257 ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการหน่วยศึกษานิเทศกรรมการฝึกหัดครู; 2545: 43.
- [3] อำนวย เย็นสบาย. ศิลปะวิจารณ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ต้นอ้อ; 2532: 27-32.
- [4] มะลิฉัตร เอื้ออานันท์.-เอกสารคำสอนวิชาสุนทรียศาสตร์และศิลปะวิจารณ์. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ ภาควิชาศิลปะศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2541: 4.
- [5] ชลุด นิมเสมอ. องค์ประกอบของศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช; 2531.
- [6] วิรุณ ตั้งเจริญ. ทักษะศิลปะศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อีแอนด์ไอเดิว; 2548: 54-56.
- [7] งานบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. พหุศิลปะศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สันติศิริการพิมพ์; 2545: 216-228.
- [8] คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ศิลปะวิจารณ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สันติศิริการพิมพ์; 2543: 12-13.
- [9] วิรุณ ตั้งเจริญ, วรณรัตน์ ตั้งเจริญ, อำนวย เย็นสบาย, พงษ์ศักดิ์ ศุภเศรษฐศิริ, จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า, และตรีวิทย์ พิจิตรพลาภาส. โครงการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษด้านทัศนศิลป์การศึกษา โรงเรียนไมโทอุดมศึกษา. คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ; 2543: 104-132.